

שבת
שלום

פרשת תרומה

"וַעֲשׂוּ אֲרוֹן עֲצֵי שִׁטִּים אֲמָתִים וְחָצִי אֲרָכּוֹ..
וַעֲשִׂיתָ יָרִיעֶת עֲזִים.. עֲשִׂיתָ עֲשָׂרָה יָרִיעֶת.."
(שמות כ"ה י', כ"ו ז')

בבלי מסכת סנהדרין (כ"ט.)

"אמר חזקיה, מניין שכל המוסיף גורע שנאמר שאמרה חוה לנחש: "אמר ה' לא תאכלו ממנו ולא תגעו בו" (בראשית ג' ג') הקב"ה אסר רק על אכילה מעץ הדעת ואילו היא הוסיפה בתשובתה לנחש שהאיסור הוא אף לגעת בעץ, ומכאן התגלגלה לחטא רב משרשיא אמר מהכא מכאן, הוא מביא ראייה מהכיוון הלשוני: "אמתים וחצי ארכו" אם לא היתה האות א' במילה "אמתים" היינו הוגים "מ(א)תיים" (בהגייה, האות א' נבלעת) כך שתוספת האות א' בראש המילה מצמצמת פי מאה את משמעותה המספרית רב אשי אמר: "עשתי עשרה יריעות" תוספת האות ע' בתחילת המילה מפחיתה מ'שתי(ם) עשרה'-12 ליעשתי עשרה'-11.

מוצאו של הביטוי בספר "דברים":

"אֵת כָּל הַדָּבָר אֲשֶׁר אֲנֹכִי מֵצֶוֶה אֶתְכֶם אַתֶּם תִּשְׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת לֹא תוֹסֵף עָלָיו וְלֹא תִגְרַע מִמֶּנּוּ" (י"ג א')

שיעור פרשת שבוע: אליאב לזר

שבת פרשת תרומה		י מ י ה ח ו ל	
הדלקת נרות	16:58	זמן תפילין / טלית	05:36←05:41
מנחה	14:00	שחרית א'	06:00
שיעור הלכה אקטואלית		שחרית ב' (בביה"כ)	06:45
שחרית א'	06:45	סוף זמן ק"ש	09:12←09:14
שחרית ב'	08:30		
מנחה	13:30, 12:30	מנחה וערבית	17:10
לימוד הורים וילדים	17:25	שקיעה	17:24←17:19
צאת השבת	17:55	ערבית	20:10

'אפני הדק' מהמשכן וצד לבית המקדש העשירי

הפרשה פותחת במגבית הראשונה בתולדות עמנו: "...ויקחו לי תרומה" (כ"ה א', ב'), וממשיכה במטרתה – בניית המשכן: "ועשו לי מקדש..." (ח'). המשכן נבנה מעצי שיטים שהוא אחד מ-10 הזנים של עץ הארז (ראש השנה-כ"ג). אותו יפגוש עם ישראל 480 שנה מאוחר יותר. מדובר בעץ חזק עמיד בפני רקב ותולעים, מכאן אנו למדים שבית בונים מעצי סרק ולא מעצי פרי. המשכן משמש לנו דוגמא טובה ל'בנייה ירוקה' בשימוש ביריעות בד ועורות לכיסוי הגג וכיסוי לקירות העץ.

בניית המשכן לא בוצעה בעזרת תכנית כתובה או שירטוט מוחשי, הקב"ה הראה אותם למשה והוא העבירם למבצעים: 'כל אשר אני מראה אותך, את תבנית המשכן ואת תבנית כליו. וכן תעשו' (כח-ט). המשכן פורק והורכב פעמים רבות במהלך 40 השנים במדבר. בתחנה הראשונה בארץ המובטחת, לאחר ש: "והעם עלו מן הירדן בעשור לחודש הראשון, ויחנו בגילגל בקצה מזרח יריחו" (יהושע ד'-י"ט) - הוצב המשכן ונחגג הפסח הראשון בארץ (ה'-י).

כיבוש ארץ כנען (לא כולה) ארך 7 שנים ולאחר מכן, חלוקת השטח שנכבש לשבטים, ארך אף הוא 7 שנים. בסיום 14 השנים הללו עבר 'המשכן', שכונה גם 'אוהל מועד', לתחום שבט אפרים - לעיר 'שילה' (יהושע י"ח-א'). העיר 'שילה' הייתה תחנתו השנייה של המשכן. שם הוא שודרג למבנה העשוי קירות אבן, המחופה באותן היריעות שעטפו אותו במדבר ו'ארון הקודש' שנדד עם הלוחמים במהלך כיבוש הארץ, הוצב בו באורח קבע. המשכן בשילה עמד לאורך כל תקופת השופטים, ובהמשך, שמואל התחנך בו אצל עלי הכהן הגדול (שמואל א'-ג-א). בעימות מול הפלישתים 'באבן העזר' – 'אפק', הובא הארון לשדה הקרב ע"י חופני ופינחס שני בניו של עלי הכהן. הם נהרגו, ארון הקודש נלקח בשבי ובשמוע עלי הכהן את הבשורה המרה, נפל מכיסאו ומת (שמואל א'-ד). ישנה סברה שבאירוע זה, המשכן בשילה הפסיק להתקיים לאחר 369 שנים. נינו של עלי הכהן, אחימלך בן אחיטוב, הפך לכהן הגדול, נטל את המשכן וכליו והקים אותו בעיר הכוהנים 'נוב' - תחנתו השלישית של המשכן, בעוד ארון הקודש נשאר ב'קריית יערים'. מאוחר יותר, שאול המלך ציווה להרוג את הכוהנים, על כל הנפש החיה שבעיר נוב, על רקע קנאתו העזה בדוד בן ישי (שמואל א' כ"ב) ובכך הסתיימה באופן טרגי תקופה של 13 שנות המשכן בעיר נוב.

לאחר חורבנה של נוב, המשכן עבר לעיר 'גבעון' ששכנה בתחומו של שבט בנימין וארון הקודש עדיין נשאר בקריית יערים. המשכן פעל בגבעון כ-50 שנה ובמהלך שבע השנים האחרונות, בנה שלמה המלך את "בית המקדש הראשון" בירושלים על הר המוריה - שם הייתה תחנתו האחרונה של המשכן. הוא הוטמן במצב טוב מתחת למחילות ההיכל (סוטה ט') לאחר 480 שנות נדודים. מעניין אם אי פעם הארכיאולוגים ימצאו אותו מתחת לחורבות בית המקדש, ומה תהיה השפעת התגלית.

בית המקדש הראשון עמד 410 שנים והוחרב על ידי הבבלים, אחריו הוקם "בית המקדש השני" שעמד 420 שנה והוחרב על ידי הרומאים. לרעיון של "בית המקדש השלישי" שיירד בעתיד מהשמיים אין ביסוס בתורה שבכתב או בתורה שבעל פה. במסכת 'מידות' מופיעים מפרטי הבנייה של בית המקדש השני, שעל פיו ייבנה בעתיד ה'בית השלישי' - בידי אדם.

מנחם קימלמן - קיבוץ ראש הנקרה

דברים לזכרו של אבא - חייט יקותיאל ז"ל

לצערי הרב, נבצר ממני להגיע ל- 30 לאבי (בידוד- קורונה)

אבא, עדיין אינני מעכלת שאינך נמצא אתנו, אני עדיין בשלב ההכחשה.

מתיה, שזכה שיהיו לו הרבה "שעות אבא" יומיות, אמר לי שהוא נזכר בך בכל מקום: במטע הוא ראוה את העצים שגזמת, ביום שישי הוא עדיין מחכה ללחמנייה של הבוקר, שאתה לולו והוא, הייתם אוכלים ביחד, לארוחת הצהריים המשותפת שלכם בחדר אוכל, ולביקורים היומיים שלך במשרדו.

איך יתכן עולם בלעדיך? איך יתכן שנכדיך לא יזכו יותר בסבא המדהים שהיה להם, שכולו חום ואהבה, וכל רצונו היה רק לפנק, לפנק.

טשרניחובסקי כתב: "האדם אינו אלא תבניות נוף מולדתו" האדם דומה לקרקע ארץ מולדתו, האדם הוא כזה או אחר משום שנוף מולדתו עיצב אותו, השפיע עליו, הטביע בו את חותמו.

אין ספק שהחיים הלא פשוטים והמורכבים שגדלת בהם, והמשפחה הערכית ממנה באת, השפיעו עליך, ובנו את האישיות שלך כאדם צנוע, מסתפק במועט, לא נכנע לקשיים, נהנה ממה שיש, ורוצה לעשות רק טוב לכולם.

עד כמה שחייד התאפיינו בפשטות, בצניעות, היית אדם רב פעלים, וזכית להערכה רבה מצד כל הגורמים סביבך:

זכית בהערכה עצומה על השתתפותך במבצעים חשובים בהיותך בצבא. הוזמנת להרצות בפני יחידות בצבא באירועים שונים, היית בין מארגני הטקס של יחידתך ב"חץ השחור", ולפני שנתיים אף זכיתי להתלוות אליך לצילומים על היחידה שלך, גדוד 88, במסגרת צניחה של גדוד 101 של הצנחנים. ראיתי את המעמד שלך בין החיילים הצעירים, ועד כמה עיניך ברקו במפגש זה.

זכית לכבוד כארכיאלוג והיסטוריון חובב, השתתפת בחפירות רבות, בין השאר עם יגאל ידין, במערות בר כוכבא. לא מעט היו באים להתייעץ אתך לגבי ממצאים עתיקים ומטבעות.

זכית לכבוד כחובב טבע, ידעת את שמות כל הצמחים והציפורים בארץ.

זכית לכבוד כאיש אדמה, ועד יום מותך עבדת במקום שכל כך אהבת, וזכית אף לראות איך מתיה ולולו ממשיכים את דרכך כחקלאים.

זכית לכבוד כהיסטוריון משפחתי, כל המשפחה הרחבה באה לשמוע ממך את הסיפורים המשפחתיים, ודלו ממך פרטים שרק אתה ידעת על המשפחות שלהם. זכרת כל פרט ותאריך.

למרות כל האובדנים שעברת (מות אמיתי, מות אחיך..) תמיד ידעת להמשיך את החיים (כשמך) לשמוח, ליהנות, ולדאוג לנו לאמנו, כי הבנת שזהו מסלול החיים.

ואנחנו איבדנו אבא.

אוהבת בכל ליבי, יערה.

פ"ע צע עיר – פרשת תרומה

בחזרה לגן עדן

אילו היינו זוכים לפסוע עכשיו לתוככי משכן ה' במדבר, לעבור בסך את פרוכת המסך, להלך ברגש בין המנורה והשולחן ולהציץ אל קודש הקודשים היינו כנראה חשים כאילו זכינו להיכנס לגן-עדן.

על היריעות המופלאות מסביבנו מעופפות דמויות מלאכים ושרפים, ככתוב: "וְאֶת־הַמִּשְׁכָּן תַּעֲשֶׂה עֶשֶׂר יָרִיעֹת... כָּרָבִים מַעֲשֶׂה חֹשֶׁב תַּעֲשֶׂה אֹתָם". בשמים צמחיים משכרים ו'כל עץ נחמד למראה' יעלו בנחירינו, וריחו של לחם חם ו'טוב למאכל' ימלא את ההיכל סביבנו. בקצה הבית ניצבים שני הכרובים השומרים את דרך עץ החיים אשר בתוך ארון העץ המצופה זהב. בדיוק כמו "עץ החיים אשר בתוך בגן", שומרים הכרובים על תורת החיים אשר כל מי שיחזיק ויאכל ממנה יחיה לעולם.

בדרום תתנשא לעומתנו מנורה מרהיבה הצומחת ועולה מאדמת הקודש כמין עץ קסום. פרחים, פירות ועפצים זהובים מעטרים את ענפיו הפורצים מתוך הגזע: "וּבְמִנְחָה אֶךְ בָּעָה גִבְעִים מִשְׁקָדִים כְּפִתְרִיהָ וּפְרָחֶיהָ". מנורת המאור, המפיצה את אור הדעת והחכמה שכל הרוצה להחכים יפנה לעברה, תעלה בזיכרוננו את עץ הדעת.

"והיו שבעת הנרות רומזים אל שבע החוכמות שכולם ימצאו בתורת האלוקים. והיו הנרות כולם פונים אל הנר האמצעי והוא היה פונה אל קודש הקודשים לרמוז שהחכמה האמיתית תסכים עם שורשי התורה אשר בארון. והייתה המנורה זהב כולה להורות על מעלות החוכמה וקיומה לעד..." (אברבנאל על התורה).

בניגוד לגן העדן השמימי - אותו קיבלנו מן המוכן - את גן העדן השוכן בתוכנו עלינו לבנות בכוחות עצמנו. בזיעת אפינו, במיטב כספנו ובמשובחים שבאוצרותינו; בזהב, בכסף, בנחושת, בתכלת ובארגמן. בכך אנו הופכים לשותפים במעשה הבריאה - צומחים, מתפתחים, לומדים לקבל מחויבות ולקחת אחריות על עולמנו הרוחני. כך מנסח זאת הרב זקס, בלשונו הזהב של המתרגם צור ארליך:

"כלל גדול מתנסח כאן: אנחנו משתנים לא על ידי מה שא-והים עושה למעננו, אלא על ידי מה שאנחנו עושים למענו... היהדות היא קריאתו של א-והים לנו ליטול את האחריות לידינו. הוא אינו רוצה שנסמוך על הנס. הוא אינו רוצה שנהיה תלויים בזולתנו. הוא רוצה שנהיה לשותפיו, שנכיר בכך שכל מה שיש לנו בא ממנו – אבל מה שייעשה במה שיש לנו תלוי בנו, בבחירות שלנו, במאמצים שלנו".

בניגוד לגן העדן מקדם, במרחב הקדושה שאנו בונים בעצמנו, מתוך צלם א-הים שבנו, ניתן לטעום מעץ הדעת בלי להתמלא בושה ואשמה, ואף לזכות לאכול מפירותיו של עץ החיים ולנטוע בתוכנו חיי עולם.

מחזור השירים בצלם בספר 'תועפות בראשית' של יהודה לייב ויטלזון, מנסה להתחקות אחר צלם א-הים שבכל אדם. להלן השורות החותמות אותו:

בְּרָא שְׁמַיִם בְּאֶמְרוֹ: "יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם"

וְאֵין אָדָם יָכוֹל בְּלִי מַיִם,

לְלַמֶּדְךָ אֵילֹו רָקִיעִים אֲדִירִים זְרוּחִים בְּכָל אָדָם.

אֵלֵיָא בּוֹסֵל צִית לֵיָר

[illegible]